

Na kavi pri Gospodu

Kadarkoli Te obiščem tukaj, navadno je sredi popoldneva, si sam. Ta begunska cerkva, kakor ji pravimo, ni ob najbolj prometni cesti, a je vseeno dovolj živahna, zmerom s kakšnim mimo vozečim avtom, da bi se lahko ustavil kdo in Te pozdravil. Ti rekel italijansko, ker so v tem koncu bolj Italijani, "Dober dan". A kadar odpahnem vrtljiva vhodna vrata, nikoli ne najdem nikogar. Tudi duhovnika ne iz bližnjega župnišča. Kvečjemu me redkokdaj sprejme nekaj rahle glasbe, ko kdo vadi gori na koru. A sicer praznina in tišina, edino živa je Tvoja lučka, ki pa ne utripa. Žari negibno, električno.

Teolog bi rekel, da nisi sam. Da je tu nevidna legija angelov v adoraciji pred Tabo. Toda Evharistije nisi ustvaril za angele. Ustvaril si jo za ljudi. Ustvaril si jo za človeka, svojega brata po mesu.

Ustvaril je tudi nisi sredi angelskih šviganj, ampak sredi ponižnih človeških reči. V pomladnem azijskem večeru je šel po ulici v Jeruzalemu človek z vedrom vode: Peter in Janez naj bi šla za njim in tako dobila dvorano za večerjo. Jagnje sta verjetno pripravila onadva. Za zelenjavo je poskrbela kakšna ženska. Ko si hotel umiti noge učencem, je bilo treba vode in umivalnika pa še predpasnika. Za to je verjetno poskrbel hišni gospodar.

Ja, bilo je sredi povsem človeških reči; kruha, vode, jagnjetine, vina, pomenkov, izdajstva. Potem je z nekaj vode, kolikor je je imel, v noč zašumel Cedron. Više so se zarisale tope krošnje oljk. Ko so učenci pospali, si ostal sam. Sam pred oceanom zgodovine in njenega zla kot tu. A imel si okrog vsaj drevesa, dobrotno, čeprav nemo rastlinsko tovarišijo.

Bilo je sredi čisto človeških stvari, sredi človeških mer, ko si si ono noč izmislil nekaj neizmernega, Evharistijo.

Žarko, moj brat, protestantski brat, saj ga poznaš bolje od mene, pravi, da ni bilo tako. Po njegovem je Evharistija katoliško-pravoslavni domislek. Vidiš, fant visi na vsaki vejici Svetega pisma, a ne sprejema tega, kar je obsežno zapisal Janez, tisti, ki si ga ti ljubil in ki je tudi edino med apostoli stal po Tvojim križem. Ne sprejema njegovih besed, čeprav v evangeliju skoraj ni jasnejših od njih, močnejših, še več, izzivalnejših: "Če ne boste jedli mojega mesa in pili moje krvi." To Tvojo besedo, težko od mesa in krvi, naj bi po Žarkovem razumeli metaforično. Iskati v Pismu vejice, a spregledati pomenski blok nekega poglavja – kako šibka je človeška logika.

Meni si ne vem kako dal milost, da sprejemam Tvoj božji realizem. Smeji se mi, ko poskušam svojo lastno teologijo.

Z učlovečenjem si, večni Logos, postal minljivo meso: nekaj materialnega, živega, organskega. Z Evharistijo pa si postal element. Tu je odrešitjska kenoza, kateri si se prepustil, v nekem smislu presešla celo Kalvarijo. Saj si se iz uničenja, v katero si se pogreznil s samim učlovečenjem, z Evharistijo spustil še niže, na zadnje možno dno, iz ravni organskega na raven elementa. Kot učlovečeni Logos si se premikal, živel, jedel, spal, medtem ko je hostija, v katero si se poelementil, popolna negibnost, popolna izročenost materialni degradaciji in plesnjenju, da ne govorimo o možnosti zlorabe s strani človeka. Ali ni to tako, kakor če bi se bil po Golgoti prepustil še enemu Pasijonu? Ne iz zunanjega mučilnega poseganja z biči in žeb-

lji, če ne upoštevamo celo svetosrunstva črnih maš, ampak iz ignoriranja.

Vzemimo praznoto naših cerkva: kaj vse se odvija okrog njih, v vrvežu avtov, v hitenju v trgovine in banke, a če stopiš noter, boš v glavnem našel Tebe, Prisotnost, samo ob lučki. Kdo Te potrebuje? Še več: kdo ve, da si ob lučki pravzaprav Ti? Tudi če je tam množica angelov v adoraciji, človeka tam ni. Kruh pa si hotel postati zaradi človeka. Vino si hotel postati zaradi človeka.

Je to ignoriranje tvoj drugi Pasijon?

Slišim o teorijah o Tvoji samo "hipni" realni prisotnosti v momentu obreda: da namreč do Tvoje prisotnosti sicer prihaja, a samo začasno, med obredom večerje. Da si res med nami samo takrat in nič več?

Dovolj mi je pomisliti na oba glagola: "Jejte" in "Pijte!", na domačnost, s katero sta bila izrečena, tako rekoč na njuno družinskost, v kateri je nadih trajnosti, ne enkratnosti. Recimo s slovničnim izrazom: neka blaga nedovršenost. In to ne glede na dodatek, ki bi moral odstraniti vsakršen dvom: "To delajte v moj spomin!"

Res, rad si imel samoto, se odstranjeval kam molit. A tudi k ljudem si rad hodil, sprejemal tudi farizejska vabila na kosilo, se celo sam povabljal. Zakaj naj bi se Ti torej, evharističnemu, mudilo od nas, komaj bi prišel? Ves Tvoj življenjski stil kaže, da si s tem zakramentom hotel ostati med nami. Ne pa tako, da bi ob besedah posvečenja prihajal, potem pa spet odhajal. Ali ni tvoje veselje biti s človeškimi otroki? V evangeliju Te vidimo skoraj zmeraj sredi množice. Zakaj ne bi torej ostal z nami posebno zdaj, ko se večeri od enega filozofskega niča do drugega, od Srednjega Vzhoda do Daljnega? Zakaj ne bi ostal med našimi težkimi življenjskimi urami, med našimi dnevi in nočmi, med našimi opravki, bolečinami, skrbmi in strahovi?

Teološko mi nisi problem, Gospod. Jemljem Te kot *mysterium fidei* in amen. S tem

ni rečeno, da mi ne zastavljaš vprašanj. Mor-da so tudi teološka, kaj vem.

Poglej.

Berta ne samo predobro poznaš, ampak ga po mojem imaš zelo rad, saj veš, kako ves živi zate. Poglej, kaj mi je povedal, ko sva govorila o njegovi bolni ženi. Revica je že tako zdelana, da v cerkev ne more več. Sam nima avta, da bi jo tja popeljal. Tako si je od župnika izprosil dovoljenje, da ji sam nosi od jutranje maše obhajilo. Do doma ima kakega pol kilometra poti, ki jo on gredoč s hostijo pri sebi premoli.

Sam dobro veš, saj vse veš, kaj se mu je zgodilo nekega dne, ko se je vračal od maše. A naj vseeno tisto reč obnovim.

Nenadoma je Berta sredi poti zavest Tvoje prisotnosti tako presunila, da se je moral ustaviti. Zavil je na trato kraj ceste, sedel v travo, vzel v roke hostijo in ti nekako takole govoril, kot mi je rekel: "Ozdravi mi Angelo, ki si mi jo dal za življenjsko družico. Ozdravil si vse, ki so se zatekli k tebi. Nikogar nisi zavrnil. Samo vero si moral videti. Ali vidiš njeno in mojo vero?"

Tako je govoril hostiji v solzah.

Pri tem ni dvomil, da bi lahko v tistem hipu šinila iz Tebe božja moč in njegova Angela bi bila v hipu ozdravljena, še preden bi sam prišel domov. Bilo bi lahko tako, kakor si rimskemu stotniku ozdravil njegovega hlapca. In Bertova vera ni mogla biti manjša od stotnikove. Če si obstrmel ob stotnikovi, kakor pravi evangelist, si moral tudi ob Bertovi, ob tistem klicanju v hostijo tam v travi: "Ozdravi mi mojo Angelo!"

Seveda je nisi ozdravil. Skrivnost je v tistem "seveda".

Te smem vprašati: Zakaj, Gospod? Lovim se med dvema možnima odgovoroma: 1) da ne gre za istega Jezusa v evangeliju in v hostiji ali 2) da gre za istega, a zdaj drugačnega Jezusa, Jezusa z drugačnim stilom do človeka.

Toda o identiteti obeh Jezusov, zgodovinskega in evharističnega, za vernika ne more biti dvoma. Tako v času kakor v večnosti si ista Oseba. Tu je verska resnica o eni osebi v dveh naravah. Ostane torej sklep, da si evharistični Jezus sicer isti kot zgodovinski, a da zdaj ravnaš z nami drugače, kot si ravnal kot zemljan.

Sicer bi bili vsi bolni pri prejemu obhajila v hipu zdravi, kot je ljudi zdravil že sam tvoj dotik. Nikjer pa ni slišati, da bi se kje bolni ljudje vračali po obhajilu iz cerkve zdravi. To se pravi, da si svojo čudotvorno energijo v Evharistiji odložil kljub evharističnim čudežem, ki se tudi dogajajo? A ti so redki, neprimerno redkejši kakor čudeži Tvoje svete Matere ali nekaterih Tvojih svetnikov. Praktično se kot hostija obnašaš, ko da nisi Ti. Vstali, ki ima za sabo celo zmago nad smrtjo, tukaj ne kaže nobene moči – kako to ?

Celo naša pamet tukaj lahko tvega odgovor: ker bi potem obhajanje postalo zdravstveno čudodelništvo, medicinski festival, ali ne? Vse bi drlo k Tebi tudi brez vere, množično, potrošniško.

A ista neodjenljiva pamet pripominja: pa bi ozdravljaj samo ljudi z vero vate.

Vidiš, kako se revček zapletam v tvoj *mysterium*, Gospod. Tolažim se z mislijo, da je to pač zate drugačen čas: ne več toliko na zgodovinsko-tehnični ravni kolikor na odrešensko-eschatološki. Čas, ko igra bistveno vlogo vera – tista vera, ki ni videla.

Nekaj pa Ti moram reči: Verjeti moram, oprosti, tudi v Tvojo neučinkovitost, seve-

da kolikor morejo moje uboge zaznave presoditi.

Koliko obhajil in kako malo svetosti! Kako malo odprtosti! Kako malo samozavesti! Si se torej v času, ki ga je sama *efficiency*, prav tako vdal v neučinkovitost, kakor si se vdal v ignoriranje? Spada tudi to k drugemu Pasijonu?

Oprosti ... Vem, da blebetam. Saj bi mi Ti lahko rekel: "Kaj ti, slepi atom, veš o moji ekonomiji? Kaj veš, ali jaz učinkujem ali ne učinkujem v dušah?"

Moj poligon je v nevidnem."

Oprosti. Govorim, ko nimam pojma ne o statiki ne o dinamiki nevidnega, ko ne poznam niti črke v abecedi angelskega jezika, kaj šele, da bi se mi kaj sanjalo o Tvojem odreševanju.

Pusti me ponavljati za onim drugim Tomažem, iz Akvina: "*Quod non capis, quod non vides, animosa firmat fide.* -Česar ne umeš, česar ne vidiš, to potrjuje pogumno verovanje."

Vera naj bo torej *animosa*, pogumna, smela, predrzna. Saj je isti Tomaž dodal: *Praeter rerum ordinem – onkraj reda stvari*. Onkraj sistema koledarjev, uteži in valut, onkraj diktatur in demokracij, onkraj takšne ali drugačne Slovenije in Evrope, onkraj referendumov in kriz in iskanja kakšnega novega možnega raja na zemlji.

Oprosti torej. Saj je možno priti k Tebi tudi samo za "Dober dan", ne? Na prijateljski klepet ali blebet? Na kavo tako rekoč?

Oni vernik Arškega župnika je prihajal v cerkev Tebe samo gledat. "On gleda mene in jaz gledam Njega."